

Fiskeri- og Kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 OSLO

Sendt per e-post til postmottak@fkd.dep.no

HØRINGSUTTALELSE – FLEKSIBEL KVOTEUTNYTTELSE FOR INDUSTRIEIDE TRÅLERE – TILRETTELEGGING FOR ØKT FERSKFISKPRODUKSJON

Vi viser til høringsbrev av 10.september 2013. Nergård-konsernet er ikke satt opp på listen over høringsinstanser, men vi tillater oss likevel å komme med vårt syn i saken. Vi mener for øvrig at det hadde vært naturlig at Nergård var en høringsinstans da dette forslaget vil ha kunne ha direkte påvirkning på vår virksomhet.

Innledningsvis vil vi kort presentere Nergård-konsernet og deretter kommentere forslaget fra FKD, samt at vi vil komme med noen forslag til mulige endringer som kan bidra positivt for sjømatnæringen.

Sammendrag

Nergård er positive til at myndighetene ønsker å legge til rette for at fiskeindustrien får økt tilgang til råstoff som kan produseres med lønnsomhet. Vi er også positive til ordninger som gir en mer fleksibel kvoteutnyttelse for torske trålerne. De foreslåtte tiltakene er ikke tilpasset behovet til Nergård og det burde heller innføres en rederikvoteordning. Utfordringen til filetindustrien er først og fremst kostnadsnivået, som igjen påvirker lønnsomheten og hvor konkurransedyktig man er i råstoffmarkedet. Vi tror automatisering og robotisering er løsningen for å få mer lønnsom verdiskaping i Norge samt et sterkere markedsfokus. Hvilken type videreforedling som skjer i Norge, filet eller andre produksjonsformer, bør overlates til industrien selv å avgjøre.

Nergård-konsernet

Nergård er i dag et av få integrerte sjømatelskaper utenfor oppdrettssektoren. Vår virksomhet omfatter drift og eierskap til fem trålere med til sammen 13,09 kvotefaktorer i fisket etter torsk- og hyse, 14,74 kvotefaktorer sei, to pelagiske mottaksanlegg og syv anlegg for mottak og bearbeiding av hvitfisk. I 2013 vil vi fiske over 35.000 tonn hvitfisk, kjøpe 25.000 tonn hodekappet og sløyd hvitfisk og kjøpe 90.000 tonn pelagisk fisk. Innenfor hvitfisk produserer vi konvensjonelle produkter, det vil si saltfisk, klippfisk og tørrfisk, samt en meget begrenset filetproduksjon. Vi sysselsetter 150 personer til havs og over 250 personer på land. Nergård har aktivitet på 11 steder i Nord-Norge fra Værøy i sør til Breivikbotn i nord.

Nergård-konsernets vugge var en lekter hvor det ble kjøpt fisk for produksjon av saltfisk. Etter hvert ble flere fiskebruk kjøpt, rekefabrikker ble grunnlagt og solgt, filetproduksjon

startet og lagt ned, lakseoppdrett ble startet og avhendet, trålere ble kjøpt og pelagiske anlegg ble bygget opp. Fra starten i 1948 har man vært bevisst på de svingninger man er utsatt for innen sjømatnæringen og alltid jobbet for å ha flere ben å stå på om det skulle «butte imot» innenfor en del av virksomheten. Dette fokuset har vi fremdeles.

Nergård har i dag leveringsforpliktelser knyttet til 12,4 av våre torsk- og hysekvoter med leveringsplikt til en rekke steder langs kysten. Videre har vi industriplikt knyttet til et datterselskap i Bø i Vesterålen. På Bø har vi oppfylt vår aktivitetsplikt hovedsakelig gjennom kjøp og foredling av pelagisk fisk. De senere års reduserte kvoter i fisket etter NVG-sild og Lodde har gitt vesentlig redusert lønnsomhet i den pelagiske industrien og vi er nå i ferd med å redusere vår aktivitet i Bø knyttet til pelagisk industri. Vi er i tett dialog med kommunen om tiltak for å sikre at vi overholder våre forpliktelser og planlegger oppstart av ny aktivitet som kanskje kan gi konsernet et nytt ben å stå på.

Ad forslaget

Nergård mener at lønnsomhet og aktivitet i fiskeindustrien best sikres ved at industrien gis den nødvendige fleksibilitet og mulighet til tilpassing av eget produktspekter, både ut i fra råstoffleveranser og krav fra markedet. Fokuset fra myndighetene bør være å få økt lønnsom verdiskapning i Norge og overlate det til industrien å vurdere hvilken foredling som gir størst lønnsomhet. Hvilket råstoff som gir konkurransefortrinn vil variere over tid. Det som er viktig er forutsigbarhet med hensyn til at det leveres riktig kvantum med riktig kvalitet til riktig tid. Det er en forutsetning for økt bearbeiding i Norge i tillegg til at vi klarer å få en mer kostnadseffektiv produksjon. Vi støtter regjeringens satsing på levendelagring og oppføring av torsk

Gitt dette blir det ikke riktig å kun fokusere på ferskt råstoff og filetproduksjon. Vi tror at man må gjennomføre tiltak som styrker økonomien i de integrerte selskapene, både på sjø og land. En ytterligere regulering i detalj fra myndighetenes side av hvordan bedriftene skal drives, og hva de skal produsere er ikke fremtiden for norsk sjømatindustri.

Vi klarer ikke å se noen god begrunnelse for at man ikke skal innføre en rederikvoteordning. Det kan ikke være et mål at man skal ha flest mulig fartøy til å ta opp tildelte kvoter? For Nergård ville en innføring av rederikvoteordning styrket økonomien i konsernet vesentlig og på sikt gitt grunnlag for å fornye flåten med fremtidsrettede fartøy. Nergård er med i CRISP (SFI innenfor fiskeriteknologi) som blant annet ser på muligheten for å fange torsk levende med trål. Slike konsepter vil kunne bidra med råstoff av høy kvalitet som igjen vil kunne danne grunnlag for en lønnsom videreforedling i Norge.

De foreslåtte tiltakene vil ikke gi noen vesentlig flytting av kvoter mellom Nergårds fartøy. Vi synes også at dokumentasjonen for å oppfylle kravene som stilles er kompliserte. Dersom en slik ordning innføres så bør det legges opp til at aktørene som benytter seg av dette skal forholde seg til de rammene som foreligger, men kun skal varsle og ikke søke, når man benytter seg av ordningen. Erfaringsmessig vil en søknadsprosedyre ta mye tid og skape usikkerhet rundt når man eventuelt kan igangsette aktiviteten.

Nergård sine forslag til endringer

Først vil vi presisere at det viktigste av alt for å sikre industriell virksomhet over tid er lønnsomhet. Uten lønnsomhet er der ingen mulighet for å sikre hverken sysselsetting eller å tilføre kystsamfunnene aktivitet og verdiskapning over tid.

Nergård mener:

1. For å styrke økonomien i de integrerte selskapene må man deregulere. Et effektivt tiltak er å innføre rederikvoteordning. De integrerte industriaktørene som i dag eier kvote har kjøpt disse kvotene fra fiskere eller andre som ikke lenger har ønsket å bidra til verdiskapning innenfor sektoren, ingen har fått dem gratis som enkelte mener. Det bør være lov å samle så mange kvoter man ønsker på hvor mange og hvilke typer fartøy man finner mest hensiktsmessig. For eksempel kan et rederi spesialisere noen fartøy for levendefisk, ved at ferskfisk- og frysetrålere kan fiske en større andel torsk, mens frysetrålerne får større andel hyse og sei. Begrensningene bør ligge på hvor stor andel av kvotene en person kan eie, fremfor å detaljregulere hvor mange båter disse kvotene skal fordeles på.
2. Filetindustriens svake lønnsomhet skyldes ikke for lite levert råstoff fra trålflåten med leveringsforpliktelser, det er et langt mer sammensatt bilde og vi mener at denne type regulerte råstofftilførsler ikke er en fremtidsrettet løsning. Vi tror at økt automatisering og robotisering, som vi ser konturene av nå, vil bidra til at det vil bli konkurransedyktig å videreføre i Norge nært der råstoffet landes. Leverandørindustrien til sjømatindustrien bør få bedre tilgang på utviklingsmidler.
3. Bearbeiding. Målet er å få mer bearbeiding i Norge. Det bør vurderes om kravet til at man skal eie over 50 prosent av foredlingsbedriften er et hensiktsmessig krav. Det å få inn eksempelvis markedsaktører på eiersiden kan være med å styrke de ulike bedriftene og da kan en absolutt grense på 50 prosent være en hindring.
4. Myndighetene og virkemiddelapparatet sammen med eksempelvis salgslagene burde bidra til å få på plass et investeringsprogram for levendelagringsanlegg langs kysten som kunne ta imot fisk fra flåten og gjøre denne tilgjengelig for produksjon. Tiltakene som regjeringen har satt i gang for å stimulere til levendelagring er positiv, men er for ensidig rettet inn mot flåteleddet.
5. Fritt redskapsvalg; det arbeides kontinuerlig med bedre seleksjon og fangsteffektivitet, men utviklingen blir hemmet på grunn av lovmessige hindringer i forhold til redskapsvalg. Målet må være å bringe på land fisk med best mulig kvalitet på en mest mulig effektiv måte. Dette er det beste både for økonomi og miljø.
6. Fri tilpasning av fartøyer. Ettersom man bør ha faste kvoter må fartøyene kunne tilpasses for optimalisering med hensyn til kvalitet, effektivitet, økonomi, sikkerhet og bekvemmeligheter for mannskap.

Nergård skal fremdeles fremstå som et integrert sjømatselskap med aktivitet på sjø og land. Vi er derfor også svært opptatt av å skape oss best mulige rammebetingelser for lønnsom drift og stiller gjerne opp om vi kan bidra mer i forhold til den videre prosessen.

Tromsø, 16.10.2013

For Nergård

Signatur

Tommy Torvanger

Konsernsjef